

Naročninaznaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.**Posamezna šte. 1 Din**UREDNIŠTVO — UPRAVA: pri g.
Benko nar. poslancu v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko**Cena oglasov**Na oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.**Rokopisi se ne vračajo**

III. LETO

Murska Sobota, 11. februarja 1934.

ŠTEV. 7

Balkanska zveza.

V Beogradu so se pred dnevi sestali zunanji ministri Grčije, Jugoslavije, Romunije in Turčije. Bil je to eden najvažnejših političnih dogodkov v zadnjih mesecih. Vendar pa ta sestanek ni bil nepričakovan, saj je imel svoje početke v nedavnem obisku našega vladarja v sosednjih državah. S tem je bilo ustvarjeno ozračje v katerem so nadaljni politični dogodki dobili življensko obliko. Potovanje vladarjev in zunanjih ministrov balkanskih držav so zbujaali pozornost po vsej politični Evropi in ves svetovni tisk še nikdar ni toliko pisal o Balkanu kakor baš zadnje mesece. Svet je začuden in se vprašuje: Odkod te spremembe na ozemljih, kjer so bili vedno početki vojnih požarov?

Zanimivo je, da se je baš pri tem delu, pri ustvaritvi miru na Balkanu, zopet jasno pokazalo, katerim narodom je do ohranitve, miru ne samo na Balkanu temveč v Evropi. Posebno nekaterim našim sosedom je sklenitev balkanskega pakta krepka in nepričakovana črta preko njihovih političnih računov. Opustiti so morali naklepe, da bodo iz nemirov in sporov kovali svoj krivični kapital.

Geslo „Balkan balkanskim narodom“ je ponovno našlo svojo okrepitev v uspehu beograjske konference. Četudi s tem sestankom še ni docela rešeno balkansko vprašanje v celoti, saj se Albanija in Bolgarija nista udeležili, je vendar ustvarjen okvir, v katerem se bo v bodoče gibala vsa politika balkanskih držav. S tem pa je tudi Evropa dobila nov primer kako je treba v sporazumu utrjevati mir, a Mala antanta pa je dobila novo oporo, saj sta dve njeni članici (Rom. Jugosl.) razširili ista mednarodno-politična načela na dve drugi balkanski državi (Grčija, Turčija). Bolgarska pa je na razpotju: ali bo volila med balkansko zvezo ali politiko, ki jo vodijo razdirajoče sile v Evropi. Prepričani pa smo, da bo sledila prvemu, saj je bolj kakor katerikoli druga

država potrebna miru in napredka v in izven svojih mej. Dosedaj je vsa ostala Evropa gledala z nekim preziranjem na razmere na Balkan, ker se je čutila v vseh ozirih zvišena nad njim. Kljub temu pa stopa sedaj Balkan v ospredje, da nauči vse one, ki

so ga do sedaj prezirali, kako je treba ustvariti mir. Za to smemo v sklenitvi balkanskega pakta s polno pravico videti resen izhod iz sedanjih mednarodnih težkoč in velik doprinos k ustalitvi notranjih razmer v zavezniških državah.

POLITIKA

V Romuniji so oblasti izsledile komunistično zaroto, ki je imela svoj temelj v romunskem Banatu. Aretirali so okrog 80 zarotnikov.

Razorožitveno vprašanje s katerimi se že leta in leta pečajo politiki vseh držav, zopet stopa v ospredje. Sedaj se je italijanska vlada postavila popolnoma na stran Nemčije ter zagovarja njeno željo po popolni oborožitvi. Obenem pa je Italija glede razorožitve predlagala sledeče: 1.) popolno ukinitve kemične vojne; 2.) prepoved bombardiranja civilnega prebivalstva; 3.) znižanje vojaških izdatkov v državah, ki jih ne vežejo pogodbe.

Dvajset tisoč oseb se je zbralo na proslavi v Berlinu ob priliki obletnice, odkar je Hitler prišel na oblast. Poleg drugih voditeljev je govoril zbrani množici sam Hitler, ki je razlagal o nemških ciljih v zunanji politiki, češ da pomenijo težnjo za mirom ter odklanjajo silo v sporih z drugimi narodi ter hočejo le sporazum med državami. Francoski in angleški listi zelo povoljno tolmačijo Hitlerjeve izjave, ker vidijo v njih prve korake k medsebojnemu zblizanju.

Bolgarski ministrski predsednik bo v kratkem obiskal Budimpešto, da vrne poset Gömböšu. Bolgarskim listom pa to ni všeč ter se vprašujejo, kako je mogoče po zadnjih obiskih v Beogradu in Bukarešti, zopet iskati zveze z Madžari. In baš ta nedoslednost v zunanji politiki je vzrok težkemu zunanje političnemu položaju Bolgarske!

Dijaki se tepejo na španskih univerzah. V Saragosi so celo padali streli in je bilo več dijakov težje ranjenih. Nekaj univerz so zaprli. Vzrok medsebojnih pretepev je politika.

Nemčija se mirzično oborožuje ter ima že 50 velikih tovarn zaposlenih izključno z izdelavo vojnega materiala. Nemška armada je že se-

daj dobro oborožena. Povsod gradijo široke ceste iz industrijskih središč proti svojim mejam. Na ta način bo v dveh mesecih lahko zbrala 63 divizij. Dne 1. maja bo Nemčija razpolagala že z 2000 vojaškimi letali.

Nova francoska vlada pod predsedstvom Daladier-a hoče uvesti diktatorski režim skupno z generalom Weygandom. Ker namerava razpustiti parlament, so vsi poslanci zelo razburjeni. Bajje hoče tudi prepovedati vse cestne manifestacije.

Napetost med Avstrijo in Nemčijo se je po zadnjem Hitlerjevem govoru, ki ga je imel v Berlinu ob priliki obletnice svojega vladanja, zelo poostrila. Vzrok je v tem, ker je Hitler pokazal v svojem govoru precejšnjo spravljivost proti Franciji, dočim je z vso ostrostjo napadal Avstrijo.

Sporazum o davčnih zakonih je bil slednjič dosežen po dvome-sečnem boju v skupščinskem finančnem odboru. Po daljšem nizu predkonferenc so bili doseženi sporazumi in so bili sprejeti trije najvažnejši zakonski načrti: zakon o neposrednih davkih, o taksah in o trošarinah. Vsi ti zakoni bodo postavljeni na dnevni red Narodne skupščine.

V Beogradu se je vršil kongres delegatov delavstva iz vse države, ki je bil sklican, glede osnovanja socialno demokratske stranke v naši državi. Kongres, katerega se je udeležilo 177 delegatov iz naše države poleg številnih gostov iz vseh sosednjih držav, je enoglasno sklenil, da se stranka ustanovi.

Zunanji ministri Grčije, Romunije, Turčije in Jugoslavije so se pred dnevi sestali v Beogradu v svrhu sklenitve balkanske zveze. Pogajanja so dovedla do popolnega sporazuma. Pogodba bo v najkrajšem času podpisana v Atenah.

Naša selska dostava.

Pri pošti v M. Soboti je pred kratkim umrl nižji uslužbenec, ki je bil sprevodnik automobila. Ko se je zahtevalo nadomestilo je pošta prejela od nadrejene oblasti odlok, da ukine vso selsko dostavo. Pripominjamo, da manjkata sedaj kar dva nižja uslužbenca pri tukajšnji pošti. Proti ukinitvi selske dostave so takoj brzojavno protestirali občina M. Soboti okolica, občina Kupšinci, Združba trgovcev za srez M. Soboti in srezka organizacija JNS na ministrstvu in narodnem poslancu g. Benku. Naš narodni poslanec g. Benko, ki se za napredek svojega sreza z vso ljubeznijo do svojega prekmurskega naroda trudi, je takoj podvzel vse korake, da se pri naši pošti takoj nastavi nadomestilo, vendar do sedaj še poštna uprava ni nastavila namestnika. Živimo v času napredka, ljudstvo, ki je danes že naročeno na dnevno časopisje ne more hoditi po 3—4 ure daleč po pošto. Do pred kratkim smo dobivali vsaj 3 krat tedensko pošto, a od sedaj pa se nam je vsa dostava ukinila. Našega poslanca g. Benko naprošamo, da zastavi na merodajnih mestih ves svoj vpliv in ne odneha preje, dokler se nam ne uvede ponovno redna selska dostava.

+ Dr. Šömen Ludvik

Nepričakovano in težko je zadel vest vse naše meščanstvo, da je nenadoma preminul v kliniki v Grazu ugledni odvetnik g. dr. Šömen Ludvik. Pred dnevi še zdrav in delaven, a danes klonimo vsi pod težko resnico, da ga ni več med nami... Pokojni je bil zelo ugledna osebnost v M. Soboti. Kot nekdanji gerent Murske Sobote je mnogo napravil za mesto. Kot organizator in predsednik našega gasilnega društva si je pridobil mnogo zaslug. Vso priljubljenost in spoštovanje, ki jo je užival pokojni med nami je pokazal njegov pogreb. Poleg predstavnikov oblasti in okoliških gasilskih čet je več sto glava množica sledila njegovi krsti. Preostalim naše iskreno sožalje. N. v m. p.

Proti uvedbi trošarine na les.

V svrhu izravnanja državnega proračuna je predložil finančni minister predlog, s katerim predlaga trošarino za les in opeko. S trošarino za les je prizadeta v prvi vrsti Dravska banovina, v kateri tvori les glavni predmet, ki naj pomaga vsem gozd-

13. II. 1934 „PUSTNI TOREK“ običajna prireditev v Sokolskem Domu.

nim posestnikom iz velike denarne stiske, saj je tvoril gozd neke vrste hranilnico, v katero se je gozdni posestnik zatekel ob nujni potrebi po gotovini.

Predvidena trošarina Din 10.— za 1 m³ okroglega lesa na panju znači po današnjih prilikah, ko se povprečno ne more prodati takega lesa dražje nego po 40 Din, polnih 25% vrednosti. Dostokrat pa se za les na panju ne more dobiti več ko 20 Din, kar bi pomenilo 50% vrednosti.

Druge pokrajine v državi, ki imajo v svojih šumah po večini hrastov ali brstov les, ki dosega znatno višjo ceno v okrogli obliki nego jelka ali smreka, niso tako hudo prizadeti zlasti pa ni prizadeta Bosna s svojimi državnimi šumami, ki so po večini z dolgoročnimi pogodbami lesnemu kupcu na razpolago in jih torej tudi ta trošarina ne zadene, ker se prevlani na kupca.

Obrtnika žagarja ali lesnega industrijca, ki nima v izkuriščanju večletnih kupnih pogodb, pa tudi njemu predpisana trošarina Din 20. za 1 m³ žaganega lesa prizadene kot jako občutna dajatev, ker mu odvzame 50% zaslužka za rezanje na žagi. Onega zaslužka, katerega nima zasiguranega, kot stalnega, marveč odvisnega od ugodnih vodotokov.

Murska Sobota

— Uvedba predalnikov s ključi. Te dni je vzdala tukajšnja pošta v prostoru za stranke lično omarico predalnikov s ključi. Omarica ima 54 predalčkov, ki služijo za dviganje pošte po strankah. Poslovni svet, ki ima velik interes na tem, da prejme čimprej svojo pošto, je z velikim veseljem pozdravilo ta napredek, saj jim je mogoče sedaj po mili volji od 7 do 9 ure zvečer dvigati svojo pošto in se jim ni treba nastavljeti pri okencih. Naš novi upravnik g. Vutkovič si je stem novim načinom izdajanja pošte pridobil zahvalo pri trgovcih in drugih imetnikih predalov.

— Prireditve Mure. Vsakoletna prireditve tukajšnjega S. K. Mure je letos nad vse dobro uspela. Bil je pravi prijateljski sestanek tukajšnjih meščanov, neprisljen in zabaven, ki je vse, prav vse združil ter nevidno odstranil ovire, ki tako rade zdrknejo med nas. V tem je bil največji delež uspelega večera a ostalega je doprinesel naš Sokolski jazz, ki je res pridno igral. Trud prirediteljev je bil obilno poplačan, saj so v polni meri dosegli svoj namen.

— Roditeljski sestanek se je vršil v ponedeljek ob 7. uri zvečer v tukajšnji osnovni šoli. Obisk iz strani starišev ni bil takšen, kot bi bil želeli. Prirejanje roditeljskih sestankov moramo najtopleje pozdraviti, saj bodo v bodoče tvorili najtesnejšo vez med šolo in domom, ki je nad vse potrebna za vzgojo in srečno bodočnost naše mladine. Za to smo uverjeni, da bodo bodoči sestanki našli največje razumevanje pri vseh roditeljih.

— Dar. Nameščenci tukajšnjega sreskega sodišča so darovali mesto cvetja na grob pok. g. dr. Šömen Ludovika za siromašno deco znesek 240 Din in sicer Kolu jugosl. sester znesek 120 Din, Evang. žen. društvu znesek 120 Din, za kar se jim imenovani društvi najlepše zahvalujeta.

— OPOZARJAMO na ponovno znižanje cen PEKO v podružnici Murska Sobota.

— Dramatični tečaj „Sokola.“ Na prvem informativnem sestanku dramskega odseka tuk. Sokola, ki se ga je udeležilo lepo število članstva, se je določil prihodnji sestanek za ponedeljek, 12. t. m. točno ob pol osmih zvečer. Tema: Kolektivizacija ljudskega odra (predava br. Ferjan), na to vaje za govorniki zbor, nastop, prednašanje in recitacije (br. dr. Smerdu). Pozivamo vse, ki imajo veselje do te vrste kulturnega dela, da pridejo in sodelujejo. — Odbor dram. odseka.

Gornja Lendava

— Sokolska četa je imela v nedeljo 28. januarja t. l. svoj 2. občni zbor. Številne četaše je pozdravil starosta br. Droč ter jim v daljšem govoru opisal stvarno delovanje čete. Iz poročil ostalih funkcionarjev je bilo razvidno, da so goste spremembe članov uprave zelo kvarno uplivala na razvoj čete. A kljub temu, da je četa v preteklem letu izgubila nekaj najboljših članov, vendar ni klonila, ampak kljubovala vsem neprilikam in obdržala med člani sokolsko zavednost in disciplino. Pri volitvah je bila izvoljena sledeča uprava: Starosta: Droč Anton, šol. uprav. v Vidoncih; podstarosta: Kerec Jožef, posest. v Gor. Lendavi; tajnik: Ana Župan, učit. v Gor. Lendavi; načelnik: Pavlina Andrej, starešina fin. odd.; načelnica: Dugar Leopoldina, učit. v Vidoncih; prosvetar: Beloglavec Vilibald, šol. uprav. v Gor. Lendavi; blagajnik: Frumen Teodor, krojač v Vidoncih; gospodar: Holsedl Franc, mizar v Gor. Lendavi; odborniki: Ovčar Franjo, dimnikarski mojster, Pasterner Oto, podpregled. fin. kontr. in Sukič Ludvik, posest. v Vidoncih. — Novi odbor nam jamči, da se bo začelo v četi povsem drugo življenje, kajti zaveda se, da je le z resnim delom in junaškimi sokolskimi koraki mogoče prebresti vse težkoče in neprilike sedanjega časa.

— Igra. Pod to notico je v zadnji številki našega lista izšla daljša kritika. Pomotoma se je naslov igre izpremenil. Kritika se nanaša na Doboviškovo igro „Rodoljub iz Amerike.“

— Maškerada. Gasilsko društvo je priredilo zadnjo nedeljo v gostil. Maršik maškerado. Velika reklama je privabila nad pričakovanje mnogo občinstva. Navzoča so bila skoro vsa okoliška gasil. društva. Veliki gostilničarski prostori so bili tokrat daleko pretesni. Vse bi bilo dobro in lepo, če bi bilo društvo nekoliko bolje ščitilo maske. To je vendar bila moralna dolžnost prirediteljev. Kdo pa bo šel drugič na tako maškerado? Vse maske so dobile zelo slab utis. Izpostavljene so bile nekaterim nesramnejšem, ki so se obnašali kot v kaki beznici ne pa na dostojni veselici. Nekatere maske so bile celo radi nedostojnega ponašanja posameznikov primorane zapustiti veselico. Zelo „fin“ je bil napram maskiranim damam neki Kisilak R., iz Gor. Lendave. Z svojimi „izbranimi“ izrazi je dokazal, da ne spada med ljudi. In vse to so gledali prireditelji križem rok, namesto, da bi take pohotne brez pardona odstranili. V bodoče priporočamo društvu, da vzdržuje pri takih prireditvah energično disciplino in v prvi vrsti ščiti maske, ki privabijo z svojim nastopom vendar nebroj občinstva. Če

pa društvo tega ni zmožno pa v bodoče naj ne prireja maškerado.

— Sokolska četa gostuje v nedeljo 11. febr. v Rogoševcih z veseloigro s petjem „Rodoljub iz Amerike.“ Odhod iz Lendave na vozovih ob 12 uri. Zbirališče pri trgovini Hüf. Vabi mo vse prijatelje sokolstva, da se tega izleta udeležijo. Pokažimo našo družabnost in disciplino.

Tišina.

— Nova društva. Ustanovila se je prostovoljna gas. četa v Tropovcih s 31 in na Tišini z 27 člani. Obe četi sta se z vnemo poprijeli dela. Zagotovljeni so tudi kroji, ki bodo izgotovljeni po novih predpisih. Sedaj ima v občini Tišini vsak kraj svojo gasilsko četo. Upamo, da se bodo naši vneti gasilci zvečali v — prvake.

— Svetosavska proslava in Strossmayerjev dan sta se obhajala na Tišini na res slovesen način. Oba dneva je bila božja služba ob pol 10, potem prireditev v šoli, kateri je prisostvovalo mnogo občinstva. Pohvale je vredno, da občinstvo poseča nacionalne prireditve na Tišini v tako velikem številu. To je znak zavednosti in prave vzgoje.

Dolnja Lendava

— Huda nesreča. Vori Matija iz Male Poljane, 50 let star in oče šestih otrok je dne 30. 1. 1934 vozil na sanelah gnoj na njivo. Po nesreči je padel pod sani, katere so obležale nad njim. Mala hčerka, katera je bila navzoča je sicer s vso silo poganjala krave naprej a iste niso mogle potegniti voz z Vorijsa. Vori je imel še toliko moči, da je hčerki naročil naj beži po pomoč k bližnjim hišam a ko je prispela z ljudmi nazaj je našla očeta že mrtvega. Z gnojem naložene sani so mu ležale preko nog in prs.

— Jadranska straža. V nedeljo je imela tukajšnja podružnica svoj redni letni občni zbor. Društvo lepo napreduje in pridno širi domoljubje. Priporočali bi odboru še večjo agilnost na tem polju.

— Glazbeni koncert. Dne prvega tega meseca je glazbeni odsek tukajšnjega Sokola priredil godbeni koncert s krasnim vspehom. Igrali so precizno in izborna pod vodstvom g. učitelja Ljubiča. Glazbeni odsek je sedaj pač v pravih rokah. Nadejamo se, da bomo še večkrat imeli priliko slišati kaj enakega.

— Gledališka igra. Kakor smo že napovedali, so dne 3. t. m. igrali „Cvrček za pečjo.“ Sposobnost igralcev in lepo uprizoritev so ocenili najbolj poslušalci sami z burnim in dolgim ploskanjem. Posebno proti koncu je bila igra dovršena. Gospod učitelj Kokot kot režiser nas bode gotovo še presenetil z enakimi uprizoritvami.

— Novorojenček med mašo zmrznil. Dne 3. t. m. so ob šestih zjutraj prinesli v dolnjolendavsko cerkev nekega novorojenčka-h krstu. Ko so ga hoteli po maši krstiti so s prestrašenostjo ugotovili, da je zmrznil. Kdo je krivec? Mnenja smo, da bi se moral za krščenje novorojenčkov izbrati primernejši dnevni čas, kakor pa je rano jatro.

ZAHVALA.

Po naključju mi je bilo odvzeto pri carinarnici v G. Radgoni 21000 Din. Zaprošil sem narodnega poslanca g. Benka za intervencijo, ki je je dragevolje izvršil in sicer uspešno, tako, da sem dobil denar povrnen.

Tem potem se gospodu nar. poslancu za njegov trud najtopleje zahvalujem.

IVO VEČIČ.

DOPISI

Rogaševci. V nedeljo 11. februarja bo sokol. četa iz Gor. Lendave gostovala v šoli Sv. Jurij z Doboviškovo veseloigro s petjem „Rodoljub iz Amerike.“ Rogoševčani pokažite, da znate ceniti požrtvovalnost Lendavčanov in pridite vsi na igro. Sicer je pa igra sama tako zabavna in nudi toliko smeha, da bo prišel vsak na svoj račun.

Beltinci. Sokolsko društvo Beltinci priredi v nedeljo dne 11. februarja 1934. ob 15 uri popoldne v dvorani hotela „Krona“ Akademijo s peštrim telovadnim vspehom in dobro naštudirano burko v dveh dejanjih „Pogodba“, v kateri nastopajo — izven enega — sami domačini. — Ob 19 uri pa se začne istotam prosta zabava s plesom, šaljivo pošto itd. Prijatelji Sokola dobrodošli! Zdravo!

Kupšinci. Od 11. jan. imamo že šesttedenski zimski kmetijski tečaj, kjer se naši napredni kmetje mnogo koristnega naučijo iz poljedelstva, živinoreje in sadjarstva. Tečaj se vrši trikrat na teden v šoli in je stalno okoli 40—70 poslušalcev, ki vejo, da se dober kmet do smrti uči, — seveda ne v gostilni. — Dostava pošte v Kupšincih se vrši zdaj že samo dvakrat na teden. Pred vojno smo imeli pomožno pošto z dnevno dostavo, ki se se je v kratkem po vojni uknila in smo dobili sprva tedensko štirikratno, pozneje trikratno in zdaj pa že samo dvakratno dostavo iz M. Sobote. Pa izgleda, da se nam še ta ukine in si bomo morali sami hoditi po pošto v M. Soboto! V poštno-prometnem oziru torej po rakovo napredujemo.

Gor. Slaveča. Odkar funkcijnirajo naše združene občine nismo slišali do danes še v našem listu o njihovem delovanju. Ne vemo sicer kako je drugod, toda nov aparat deluje pri nas s „polno paro“. Naš predsednik g. Fartek ima polno posla. Uradni dnevi so sicer dvakrat v tednu, toda njega vidimo tu čestokrat izven uradnih dni. Jasno je, da dela z veseljem in ne le „uradno“. Slišijo se tudi glasovi, da nove velike občine nalagajo na nas nova bremena. Ako pa hočemo presojati to zadevo pravično in nepristransko, to dejstvo sploh ne obstoja. Bil sem namreč navzoč pri raznih razpravah, ki jih je imel g. predsednik s tožečimi se strankami. Zadeva je „romala“ prej v Mursko Soboto in od tam še dalje, sedaj se pa uredi in poravna brez stroškov doma. Ako bo vodil naš g. predsednik to naravno in enostavno taktiko še tako nadalje, si bo pridobil še več priznanja kakor dozdaj in povrh tega še vsestransko spoštovanje. Treba pa je priznati, da imamo tudi mi svoje lokalne zadeve, radi česar se pojavljajo nesoglasja med obč. odborniki, toda ta nesoglasja morajo izginiti in se nezadovoljevalni pomiriti z že zaključenim dejstvom.

Organizacija.

Delo v organizacijah Jugoslovenske nacionalne stranke.

Dozdaj smo prejeli poročila o občnih zboreh sledečih Krajevnih, odnosno občinskih organizacij: Cankova, Pertoča, Večeslavci, Ženavljci, Rogoševci, Bodonci, Domanjševci, Rakičan, Krog, Tešanovci, Adrijsanci, Kuzma, Strukovci, Selo, Hodoš, Pečarovci, Lucova, Puconci, Šalovci, Tišina, Šulinci, Moščanci, Murska Sobota, Gornja Lendava, Prosenjakovci, Kruplivičnik in Lemerje. Ostale organizacije naj skličejo občne zbere čimprej!

Občinske organizacije naj dostavijo poročila po navodilih naše okrožnice, da jim lahko pravočasno izročimo poverilnice za sresko skupščino. K naši notici v zadnji številki. Murske Krajine gledé kmetijske prosvete dostavljamo še sledeče:

Naša kmetijska prosveta je razdeljena v: zdravstvo, kmetijstvo in civilno pravo. Tudi za kmetijstvo imamo strokovnjake in to za: poljedelstvo, živinorejo, travništvo, sadjarstvo, vinogradništvo in čebelarstvo. Občinske organizacije naj nas pravočasno obvestijo, katero nedeljo želé predavatelja in o kateri panogi naj predava. Po predavanjih bomo sodili tudi kakšno je delovanje naših organizacij.

Da ustrezemo popolnoma potrebam našega prebivalstva, pridobili smo si pravne konzultente (odvetnika), ki bo vsako nedeljo od 9-11. ure predpoldne dajal članstvu brezplačne nasvete (tanače). Naš odvetnik prične s poslovanjem že dne 11. t. m. v našem tajništvu (Novakova slaščičarna, v Aleksandrovi ulici). Kdor potrebuje nasveta, naj prinese legitimacijo s seboj kot dokaz, da je član J. N. S. in uživa ugodnost, ki mu nudi državna stranka. S kmetijsko prosveto in z brezplačnim pravnim svetovalecsmo stopili v novo fazo naše politike, ki mora prinesiti članstvu poleg ostalih nešteti ugodnosti še utrditev našega gospodarstva po strankinem geslu: Za dobrobit našega kmeta in za dvig njegove higijenske, gospodarske in socialne kulture. Od tega konstruktivnega terena ne odstopimo več, ker vidimo v njem dolžnost, ki nam jo narekuje naša vest in strankino poštenje. Pozivamo organizacije, da se vseh ugodnosti poslužujejo, kar nam bo samo v veselje!

Prosveta.

JNS sreska organizacija v Murški Soboti prireja predavanja pri svojih občinskih organizacijah. Prvo predavanje „O higijeni naših domov“ se je vršilo na Tišini ob navzočnosti 146 odraslih poslušalcev obojega spola. Predaval je g. dr. Vučak Štefan.

Predavatelj je zelo zanimivo podal snov o graditvi naših domov, o raznem materijalu, ki se ga rabi pri graditvi in o vplivu tega in onega materijala za zdravje. Povedal je, kakšna naj bo lega in velikost stanovanjske hiše pri raznih okolištinah. Prav zanimivo je podal, kako si more priprosti človek izračunati dimnezije sob in oken, oziraje se na porabo zraka po številu stanovalcev. Podal je več primerov, nakar je prešel na čiščenje in beljenje stanovanj. Obrazil je nepravilno in pravilno čiščenje in do podrobnosti pokazal na zle posledice.

Nemški svet na slovenski zemlji.

Napisala: Kološvári Berta.

Revizor je ogromno škodo ugotovio, več lét trbelo, prié kak so jo nikak vpopravili.

Grofica zdaj logé túdi Šiftari na roke dála, on je pošteno vórtivao, za listje za süházem biló povóli delavec, drva so se odávala, bili so penezi túdi.

Márta je prirásla, škér se je kúpila, ne bilo več praloge. Počasoma so se marofi, ovcárnice, štale vópravile. Šiftar je celo biblioteko gospodárski knjig prečteo, k'tomi je kcoj djao listo, ka domá pri oči vido, i takšé gospodarstvo stvoro, ka so se knjemi od daleča mládi ekonomí véit hodili. Za pet let je njegove trúde grofica ztem oblonala, ka ga inspektorá svoji vsej posestev djála.

Zahvala.

Globoko potrti vsled nenadne in prerane smrti našega dragega soproga, brata, strica in svaka

Dr. Sömen Ludovika

se zahvalujemo vsem dobrim prijateljem in znancem, ki so nam s tolažbo in pomočjo stali ob strani, kakor tudi vsem, ki so se v tako ogromnem številu udeležili pogreba.

Posebna hvala govornikom in pevcem, ki so se tako ganljivo poslovili od njega, gasilcem, ter vsem, ki so darovali vence in cvetje.

Žalujoča družina.

Poznavajoč stanovanjske razmere našega naroda, je baš temeljito razložil, zakaj in kako naj zračimo naše domove. V svojem sistematičnem predavanju je govoril potem o dvorišču našega kmeta.

Svoje predavanje je ilustriral g. doktor z risbami na tabli. Tako je ponazoril tudi nepravilno in pravilno ureditev dvorišč, pravilno razvrstitev in namestitve dvorišč, pravilno razvrstitev in namestitve vseh zgradb na kmetiskem dvorišču. Posebno važnost je posvetil studencem.

Za poučno in znanimivo predavanje, ki je trajalo 2 uri, so se ponovno zahvaljevali g. predavatelju vsi navzoči, ki so ukaželjni in prosijo še več takih predavanj.

MED TEDNOM DOMA

Naš največji železni rudnik Ljubija je te dni pričel z delom spet v polnem obsegu, kar je posledica sklenjene pogodbe rudniške uprave z Dansko o izvozu okrog 300.000 kg železne rude.

Avtobus vožnja Čakovski avtobus vozi od Murskega Središča preko Sv. Martina na Muri v Čakovec. Nazaj vozi prav tako preko Sv. Martina. **ČAKOVSKI AVTOBUS PROMET.**

Kak tákši je rávnok tak neobtrúden bio, kak gda je za pisáča tá prišo.

Njegovo náglo napredováne je dosta prilike dalo, iudem na rázne guče. Náimre gda se zvedilo, ka po zimski večeráj pri grofici má vstop, ka dozda ni eden čestnik nej doségno.

Té zimski večéri so bili njegovo nájvékše bláženstvo. Vúnej je besno snežni vihér, vu máloga budóára kamini so prasketala, gorela sühá drva, vu hiši se prestérála violíc parfúm saga, pri njem pa sedela njegova oboževána grofica. Špillala sta šah, domino, i gda se toga navolila, ga prosila, náj njoj pripovedáve od svojega doma, od oče, od materé, zмест si je zdejnola: Ka zdaj dela moj predrági sin, pár lét či je mlájsi od vás.

Za slobod njemi podála belo roko, on jo spoštlivo kúšno.

Köszönetnyilvánítás.

Örökké felejthetetlen, forróan szeretett, drága jó uram

Dr. Sömen Lajos

ügyvéd

elhunyta alkalmával kifejezett részvétért, valamint mindazonak, akik mérhetetlen bánatomat vigasztalásukkal enyhíteni igyekeztek, kérem ezuton hálas köszönetemet fogadni.

Özv. Dr. Sömen Lajosné.

SOKOL

Občni zbor Sokolskega društva v Murški Soboti.

Največje in najagilnejše Sokolsko društvo v Prekmurju je v soboto, dne 27. jan. v Sok. dvorani položilo račun svojega dela v preteklem letu. Občnega zbora, se je poleg predstavnikov oblasti in župnega odposlanca br. Hočevarja, udeležilo številno članstvo, ki je z največjim zanimanjem sledilo poročilom posameznih društvenih funkcionarjev.

Zbor je otvoril starosta br. Pertot z pozdravom našem vladarju in Nj. Vis. prestolonasledniku Petru, čemur so se vsi navzoči pridružili z navdušenimi klici. Po otvoritvenih formalnostih je na to podal pregled društvenega dela v preteklem letu. Delo je bilo zadovoljivo, a ne takšno kot bi lahko bilo ob sodelovanju vsega članstva. Vsi odseki so storili svojo dolžnost, posebno telovadci so lahko na svoje delo ponosni. Udeležili so se nastopov v Ptuj, Ljutomeru in Ljubljani ter nam povsod delali čast. Le vsakoletni nastop, ki se je moral radi vremenskih razmer preložiti na jesen ni dosegel onega uspeha kot je bilo želeli. Godbeni in lutkovni odsek je v polni meri storil svojo dolžnost. Da so pa nekateri drugi odseki v delu zaostali pa je krivda na članstvu. Med letom so odšli trije bratje, vestni in marljivi sokolski delavci in sicer: Čuš, Ščuka in Benkovič katerim občni zbor za njihovo dolgoletno društveno delovanje izreka bratsko hvalo. Društvo je dobilo tudi koncesijo za kino. Na-

črt se do sedaj ni mogel realizirati, a kakor hitro bo zgrajena nova telovadnica, tako da bo namenjena sedanja dvorana le za prireditve, se bo pristopilo k ureditvi načrtov. Društvu je uspelo, da je dobilo zemljišče po agrarni reformi v izmeri 15 ha. Določil se je kompleks na veleposestvu grofa Szaparyja in predsedniku agr. odbora br. Simiču, ki je izposloval, da je agrarni odbor enoglasno sklenil, da se zemljišče dodeli Sokolu, se za njegov trud izreče bratsko hvalo. Prav tako se z veliko hvaležnostjo spomni br. starosta tudi nar. poslanca br. Benka, ki je vedno in kadarkoli je bilo potrebno pokazal svojo naklonjenost društvu, ter preskrbel tudi stalno koncesijo za točenje alkoh. pijač. Po besedah br. staroste je br. tajnik prečital savezno poslanico, nakar je spregovoril župni delegat br. Hočevar. Prinašajoč pozdrave mariborske župe je izvajal med drugimi: Sok. društvo v M. Soboti ima že tradicionalno delo in lepo zgodovinsko preteklost. Kot prvo in največje nacionalno društvo v Prekmurju je zadobilo tla med prekmurskim narodom. Kot je bilo, mora tudi v bodoče ostati odločujoči faktor v nacionalnem pokretu. Tyršev izrek: „Sokolsko delo ne pozna mej“ naj bo beseda vodnica v bodočem delovanju. A dolžnost vseh pozitivnih delavcev pa je, da se združijo v delu, ker to delo ni delo poedinca ampak skupnosti. S tem pozivom, ob vstopu društva v 15 leto svojega delovanja, je zaključil br. Hočevar svoje besede, ki so povsod naše največje odobravanje. (Dalje.)

„Srebrni pajček“ je naslov prihodnje lutkovne igre, ki bo v Sokolskem Domu v nedeljo, dne 11. II. ob 15. uri. Pridite!

TON-KINO

Lastnik G. DITTRICH

V MURSKI SOBOTO

VESELI SVATJE

V SALZKAMMERGUTU

(Hochzeit am Wolfgangsee)

Glazba: Robert Stolz.

V gl. vlogah: Else Ester, Hugo Schrader in Hansi Niese.

Predstave se vršijo:

V NEDELJO, dne 11. februarja ob 1/24 uri, in zvečer ob 1/29 uri.

To je bilo vse, drugo, med njema nigdár nej bilo.

**

1861 leta je casar vsem vu izognanstvi bodočim amnestijo dao. Te je prišo domo te mládi grof Andrášy Gyula túdi. Dvanájst let ga nej domá bilo. Povrgo je domá neobdelano zemlo, podérájoče marofe, prázne štale, za bojne so ednok vogri prišli márho rekvirérat, ednok nemci.

Zdaj se pa zibalo zláto vlatovjé pšenice vu málom letnom vótreči, žito so že želi; lepi méneši, debela márha na paši, i kak daleč so oči vidle, to je vse njegovo bilo. I vse je gučalo od bogástva njegovoga.

Srce njemi prekipilo od bláženstva i te naednok samo právi:

Kak vam náj to zahválím, gospod Šiftar? Ali ne tíči tú gder vu ozádjí ženska?

Šiftar ga pogledno i odgovoro:

— Milostiven grof, jaz sam nej za žensko delao, nego za moje poštenjé.

Več sta si od toga nej gučala. Vgojčno so pa prinesli grofi pismo, Šiftarovo odpoved.

Grof ga sam gori polskao i ga proso:

— Ne zamerte mi, dosta so mi vu vüha brneli, rad bi znao, ka je istina.

Šiftar je pravo, ka ne zameri, ali itak nemre ostati.

Te ga grofica zázala nagučávati, naprej je prinesla, kak ta njidva vu zimski večeráj pá šah špilála, ali on je žalostno odvno:

— Ka je minolo, ne pride več nazáj.

I šo je; vu svojoj nesebičnosti za edenájset let skoron tákši siromák z grofoske službe, kak te bio, gda so ga za pisáča pogodili. Dale.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Dne 26. januarja 1934 je imela uprava Združbe z nadzorstvom svojo redno sejo v restavraciji g. Bac (hotel Slon), katere devni red je bil:

- 1.) Poročilo predsednika.
- 2.) Izjave k noveli obrt. zakona.
- 3.) Davčne zadeve.
- 4.) Izjave k snujoči uredbi za zaščito malih trgovcev in obrtnikov.
- 5.) Strokovna gasila trgovstva.
- 6.) Dispensna izjava.
- 7.) Razne prošnje, znižanje inkorporacije, globe itd.
- 8.) Raznoterosti.

Nemško-jugoslovanski trg. odnošaji.

Trojne so ovire, ki preprečujejo, da bi se povečal naš izvoz v Nemčijo. Na prvem mestu je omeniti visoke nemške carine in za naš izvoz neprimerne uvozne predpise. Druga ovira je v deviznih predpisih in v klirinškem prometu. Tretja ovira pa je včasih v slabih kakovosti naših pridelkov in v slabi embalaži.

Carinski predpisi.

Pred vojno so se desetletja izvažale naše češplje v Nemčijo v velikih množinah. Zlasti so se izvažale češplje iz Bosne in Srbije. V zadnjih dveh letih pa je ta izvoz skoraj popolnoma prenehal, ker je bila carina povišana od 6 na 30 mark. Naše češplje smo zato izvažali v Avstrijo, Poljsko in Češkoslovaško, ki pa ne morejo odvezeti toliko blaga kot Nemčija. Posledica tega je bila, da je bilo naših češpelj vedno preveč na trgu, kar je nujno povzročilo padec cen.

Neugodno se je razvijal tudi izvoz suhih češpelj. Za en kilogram suhih češpelj so potrebni 4 kilogrami svežih. V Brčkem pa se je plačeval kilogram svežih češpelj po 250 Din, za kilogram suhih češpelj pa se je dobilo samo 3 do 5 Din. Poleg tega pa so za suhe češplje še večji proizvodni stroški. V suhih češpljah je z nami konkurirala Amerika s svojimi kalifornijskimi češpljami, dočim v svežih češpljah ne more konkurirati vsled svoje prevelike oddaljenosti. V suhih češpljah pa je ameriška konkurenca zelo občutna, ker imajo Američani velika skladišča in ker morejo prodajati svoje blago nemškimi trgovcem tudi na kredit.

Za grozdje znaša carina 7 mark in ker velja ista carina tudi za druge države, ne bi bila carina ovira za večji izvoz. Za izvoz pa prihaja v poštev samo grozdje velikih zrn in z močno lupino. Leta 1930 je neka nemška tvrdka poizkusila organizirati uvoz jugoslovenskega grozdja. Poučevala je naše izvoznike, kako morajo pošiljati grozdje in kakšne vrste mora biti grozdje. Tvrdka je vršla naravnost nalogo pionirja. Prizadevanja nemške tvrdke so bila uspešna, kar pa je imelo za posledico, da so sedaj vsi skušali izvažati grozdje v Nemčijo in da niso delali samo z

omenjeno tvrdko, temveč pošiljali grozdje vsem, ki so ga le hoteli sprejeti. Kmalu je bilo na trgu preveč našega grozdja, začela se je med trgovci konkurenca in cena grozdju je padla. Vsled naše neorganiziranosti je propadel izvoz grozdja v Nemčijo.

Izvoz povrtine v Nemčijo se dosedaj ni obnesel in v tem pogledu imamo tako mi, ko Bolgari le slabe izkušnje. Edino izvoz fižola in graha se izplača in ta izvoz se tudi redno vrši.

Jabolka je Nemčija redno uvažala iz Jugoslavije in sicer v glavnem le „budimke“. Carina na uvoz jabolk znaša le 2 do 250 mark za sto kil, kljub temu pa je izvoz jabolk v Nemčijo zelo padel. Kakor trde nekateri strokovnjaki je vzrok v tem, ker je bil izdan uradni predpis, da se mora vrniti cel vagon jabolk, če bi se našla v vagonu le ena listnata uš. Jabolka pa so ceneni proizvod in ne prenesejo visoke prevoznine. Če bi se zavrnil vagon na meji, potem pač ne bi preostalo nič drugega, ko da se blago uniči. Vsled tega rizika je padel izvoz jabolk v Nemčijo.

Samo pet berlinskih tvrdk uvozi v Nemčijo na leto perutnine za 30 milijonov mark. Iz Jugoslavije se uvažava v Nemčijo le malo perutnine, čeprav znaša carina le 20 mark za sto kil, za goske pa 75 mark. Glavna težkoča za izvoz perutnine je, ker je pri nas manipulacija s perutnino še slaba in ker manjka hladilnih naprav, da pošiljajo jugoslovanski izvozniki, večinoma komaj zaklano živino. Samo majhno je število jugoslovanskih tvrdk, ki imajo tudi potrebne hladilne naprave. Nikakor pa te tvrdke ne morejo obvladati ogromnih količin blaga, ki bi se moglo izvažati v Nemčijo. Potrebno bi bilo, da bi se ustanovile posebne zadrage perutninarjev, ki bi si skupno nabavili vse potrebne naprave za izvoz perutnine v Nemčijo. Tudi vzgled Madjarske je priporočljiv. Madjarska je namreč vpeljala posebne izvozne premije za izvoz perutnine. Za vsak vagon izvožene perutnine dobi izvoznik 300 pengőjov (okoli 3000 dinarjev). Če se pri nas ne bi mogla dati izvozna premija v tej obliki, bi se mogla dati v obliki deviznih olajšav.

Izvoz jajc v Nemčijo je znatno otežkočen vsled povečanja carine in kontingentiranja. Vendar pa bi mogli pri carini 30 mark izrabiti dovoljene kontingente. Za jajca izven kontingenta se plača 70 mark carine. Zanimivo je, da je Poljska več izvozila jajc v Nemčijo kot Jugoslavija, čeprav Poljska nima za jajca trgovinske pogodbe in plača zato 70 mark carine. Poznavalci razmer navajajo tri vzroke, da je poljski izvoz jajc v Nemčijo večji od našega. Prvi vzrok je v tem, ker zahteva Nemčija, da se uvažajo samo polno sveža jajca. Če samo eno jajce ni čisto sveže, mora carinik zavrniti cel vagon. Drug razlog je v tem, ker Nemčija zahteva, da mora vsako jajce tehtati povprečno 52 gra-

mov. Če se pri 720 jajcih najde nižja povprečna teža, mora carinik zopet zavrniti cel vagon. Tretji razlog je v osnovni ceni poljskih jajc od naših. Končno pa je tudi Poljska mnogo bližja in njena jajca se morejo uvažati v Nemčijo direktno.

Za izvoz morajo biti jajca tudi pravilno žigosana s pravo barvo, kar čisto po nepotrebnem jugoslovanski izvozniki dostikrat ne uvažujejo.

Gibanje trgovstva:		Soboti 496 članov.	
Dne 1. I. 1933 je štela Zdržba trgovcev v Murški Soboti 496 članov.		Nadalje se je gibalo trgovstvo sledeče:	
Koncem meseca	je bilo včlanjenih	trgovcev	je bilo včlanjenih
januarja	499	499	499
februarja	497	497	497
marc	494	494	494
aprila	493	493	493
maja	490	490	490
junija	488	488	488
julija	485	485	485
avgusta	484	484	484
septembra	481	481	481
oktobra	478	478	478
novembra	476	476	476
decembra	473	473	473

ZA GOSPODINJE

(Nadaljevanje.)

Priprava sirovega zelja za uživanje je kaj enostavno. Nekoliko ga navzkriž prerežemo, malo narahljamo, pridenemo drobno sesekljane čebule, zelišča, kumne in ga malo polijemo z oljem. Vmes zamešamo lahko tudi na kocke zrezana jabolka. Če ga hočemo še politi z omako, tedaj raztepemo malo paradižnikove meze, olja in citroninega soka.

Zelo okusno salato iz kislega zelja naredimo tako le: En kg kislega zelja zrežemo parkrat počez ter mu pridenemo 2 nastrgani jabolki, tri sesekljane paradižnike (po zimi 4-5 žlic paradižnikove meze), čebulo, čajno žličko kumne, nekaj kislih kumar ali kapac. Vse to zmešamo, razprosteremo po ravnem plitvem krožniku, polijemo z oljem, ki smo ga malo pogreli. Če hočemo pokapamo salato tudi malo s citronovim sokom. Namesto olja vzamemo lahko tudi kislo smetano. Solate iz kislega zelja se prelegajo posebno dobro k kuhinjskim stročnicam, pa tudi h krompirju in rižu.

Kdor pa se naenkrat ne more navaditi na sirovo kisle zelje, tisti naj doda za začetek kuhanemu nekaj zeljnice ali zameša vanj nekaj sirovega. Polovica kuhanega in polovico nekuhanega kislega zelja zmešanega dá dobro in zdravo jed.

KMETIJSTVO

Sreski kmetijski odbor v Murški Soboti

Je imel plenarno zasedanje v soboto, dne 3. januarja v občinski posvetovalnici v M. Soboti. Temu zasedanju je prisostval tuk. g. narodni poslanec Benko. Glavna naloga tega zasedanja je bila izvoliti nov odbor in odobriti obračun ter proračun.

Izdatkov je bilo v zadnjem poslovnem letu 79.799 Din. Največ se je izdalo za pospeševanje živinoreje, namreč 29.118 Din, potem za kmetijsko propagando in pouk 18.772 Din, za pospeševanje poljedelstva in travništva 13.938 Din, za sadjarstvo 6.291 Din itd.

Približno iste številke kaže proračun za to leto. Nova je podstavka subvencija za gradnjo kmečkih silosev v znesku od 15.000 Din.

Za predsednika je bil soglasno izvoljen g. Titan Janez iz Černelavec, za podpredsednika g. Kuhar Štefan iz Tešanovec, za tajnika g. ing. Eiselt, za blagajnika pa dr. Šerbec. V ožjem (izvršilnem) odboru so: Titan Janez iz Černelavec, Kuhar Štefan iz Puconec, Lainščak Franc iz M. Sobote in Klemen Juri iz Križevac.

Tržne cene.

Maribor. Na sejem dne 30. I. t. l. je bilo prignanih 7 konj, 8 bikov, 92 volov, 152 krav, 12 telet, skupaj 271 živali. Povprečne cene so bile te: debeli voli 350-4, poldebeli 275-325, plemenski 225-325, biki za klanje 275-350, krave klavne debele 225-325, krave plemenske 175-225, krave za klobasarje 150-2, molzne krave 2-250, breje krave 2-250, mlada živina 3-4, teleta 450-5 Din za 1 kg. žive teže. Prodanih je bilo 150 kom. od teh za izvoz v Italijo 23.

Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 10-12, II. vrste 6-8, meso bikov, krav in telic 4-7, telečje meso I. vrste 10-15, II. vrste 10-12, svinjsko sveže 10-16 Din za kg.

Plujski sejem za prašiče: Sejem za prašiče, ki se je vršil v sredo 31. januarja je bil slabo založen, kupčija pa je bila še slabejša. Prignanih bilo komaj 179 ščetinarjev, prodanih pa le 36. Cene za kg. žive teže so bile: prolenki 550-6, polmastni 650-7, mastni 750-8, mrtve 9. Prasci stari od 6-12 tednov so prodajali po kakovosti od 100-150 Din komad.

Žitni trg. Tendencia za pšenico je nadalje zelo švrsta in so danes cene zopet narasle za 2 in pol pare pri kg. Danes stane banatsko blago že 105-107.50, baško pa 110-112.50. Ponudb na trgu sploh ni. V ostalem so bile cene neizpremenjene.

Gostilničarka vdova 38 let z celotnim pohištvom itd. bi poročila starejšega trgovca ali gostilničarja. Dopisi na uredništvo lista pod „Izobražena gospodinja“.

UREDITEV DOLGOV, sodne in izven-sodne poravnave, konkurzne nasvete, kmečko zaščito preskrbo kreditov in ureditev vseh trgovsko-obrtnih poslov izvršuje koncesionirana komercialna pisarna LOJZE ZAJC v Ljubljani. Za prekurzije se obrnite na mojega pooblaščenca g. FRANJO BOKAN, M. Soboti, Cvetna ulica 20.

Mesto gospodinjic

na večjem posestvu, ali v gostilničarskem obratu želi sprejeti v tej stroki zelo izurjena 38 letna izobražena vdova. Dopisi na uredništvo lista pod „Vse izkušnje“.